

Heiki Hanso

25.08.2026 nr 5-2/3350-2

heikihanso@gmail.com

Vastus rahvaalgatusele „Väikese Väina hoiuala vaateplatvormi ja Saaremaa värava lahenduse avaliku arutelu toetuseks“

Lugupeetud härra Hanso

Portaali rahvaalgatus.ee kaudu esitati 1. juulil 2026. a Saaremaa Vallavalitsusele (edaspidi *vallavalitsus*) algatus „Väikese Väina hoiuala vaateplatvormi ja Saaremaa värava lahenduse avaliku arutelu toetuseks“ (edaspidi *algatus*). Teid on märgitud algatajate esindajaks.

Vallavalitsus arutas algatust oma 25. augusti 2026. a istungil. Vallavalitsus otsustas:

- 1) lükata algatus tagasi olemasolevale kõrgepinge elektriliini mastile avaliku vaateplatvormi ja Saaremaa värava tähise rajamise ning sellele juurdepääsutaristu loomise küsimustes;
- 2) toetada algatuses esitatud ettepanekuid piirkonna arendusplaanide avalikkuse ja kogukonnaga läbi arutamise küsimuses, Väikese väina hoiuala võimalikult looduslähedase ja turvalisena hoidmise küsimuses ning lahenduste toetamise küsimuses, mis aitavad kaasa kohaliku ettevõtluse ja säästva turismi arengule.

Vallavalitsus põhjendab oma otsust alljärgnevalt.

Olemasoleva kõrgepinge elektriliini masti kasutamine ja sellele juurdepääsutaristu rajamine

Praegu olemasolevat kõrgepinge elektriliini masti ei ole paraku võimalik Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare maanteel Saaremaale saabujaid tervitava tähisena (Saaremaa väravana) kasutada.

Keskkonnaamet andis 2024. aastal Põripõllu külla matkaraja kavandamise kohta seisukoha, et perspektiivse jalgte rajamist Ö-parkla suunast elektriliini mastini piki Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare tee serva (transpordimaale) ei saa pidada mõistlikuks mitmel põhjusel. Tee rajamisel ja kasutamisel on negatiivsed mõjud piirneva hoiuala väärtusele. Jalgte kasutamine ei ole suure suvise liikluskooormusega maantee ääres ohutu ei jalgteel ega ka maanteel autoga liiklejatele. Eelnevast lähtudes on Keskkonnaamet seisukohal, et matkaraja kavandamine läbi Väikese väina hoiuala elektriliini mastini suurendaks piirkonna külastuskooormust ja mõjutaks kaitsealuste liikide seisundit.

Vallavalitsus pöördus Elering AS poole sooviga alustada läbirääkimisi ülalnimetatud masti omandamiseks ning edasiste toimingute kavandamiseks. Elering AS saatis 10. juunil 2026. a

Saaremaa Vallavalitsusele kirja, milles viitas ülnimetatud vallavalitsuse pöördumisele ja märkis, et hiljem on korduvalt (viimati 16. veebruaril 2026. a) avaldanud soovi masti ülevõtmiseks Väikese Väina Selts. Elering AS soovis masti demonteerida käesoleva aasta juulis juhul, kui juuni jooksul ei sõlmita kokkulepet masti üleandmiseks. Elering AS palus hiljemalt 19. juuniks 2026. a Saaremaa Vallavalitsuselt tagasisidet, kas kokkulepe masti üleandmiseks on plaanis sõlmida.

Saaremaa Vallavalitsus vastas Elering AS-le 19. juunil 2026. a, et Saaremaa Vallavalitsus ei paani Väikese väina tammi ääres asuvat kõrgepinge õhuliini metallmasti, mis asub 10 Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare tee kinnistul (katastritunnus 55001:006:0455), riigi põhimaantee nr 10 ja tugimaantee nr 75 ristmiku kõrval, endale üle võtta ega mastialust maad kasutusse võtta. Mast jäeti 2024. aastal esialgu demonteerimata, kuna kogukonna mittetulundusühingul oli idee kujundada sellest linnuvaatlustorn ning piirkonna turismiobjekt. Vallavalitsus on seda võimalust põhjalikult analüüsinud ja kaalunud, kuid kahjuks on praeguseks selgunud, et projekti ei ole võimalik realiseerida. Kuna masti alune maa kuulub riigile, siis maaomaniku huve esindavad Transpordiamet ning Keskkonnaamet ei pea asukoha iseärasuste tõttu sellist arendust võimalikuks. Lisaks hindas Saare maakonna liikluskomisjon tänavu mais toimunud koosolekul põhjalikult piirkonna liiklusolusid ja leidis konsensuslikult, et selles asukohas ei ole võimalik tagada külastajate liiklusturvalisust ja ohutust. Kuna vallavalitsusel ja teistel asutustel puudub huvi ning võimalus masti säilitamiseks, siis ei planeeri Saaremaa vald selle objektiga seoses täiendavaid toiminguid.

Kuna Keskkonnaamet ja Transpordiamet ei ole olemasolevale kõrgepinge elektriliini mastile avaliku vaateplatvormi ja Saaremaa värava tähise rajamise ning sellele juurdepääsutaristu loomise lahendusega nõus ning ilma nende nõusolekuta ei ole võimalik hoiualal ja maantee kaitsevööndis masti Saaremaa värava tähiseks kujundada ja selle kasutamiseks vajalikku taristut välja ehitada, siis ei ole selles küsimuses algatus teostatav ning vallavalitsusel tuleb selles küsimuses algatus tagasi lükata.

Juhul, kui masti oleks olnud võimalik kasutada Saaremaa värava tähisena, oleks vallavalitsus eelistanud võimalust, et külastajate parkimine oleks toimunud nn Õ ja Õ parklas ja sealt oleks masti juurde loodud juurdepääsutee. Eraldi parkla rajamine vahetult masti juurde eeldaks mahukaid investeeringuid, mis valla rahandusolukorda arvestades ei oleks mõistlikud.

Algatuses käsitletud muud küsimused

Vallavalitsus peab oluliseks, et sõltumata sellest, milliseid arendusi või tegevusi piirkonnas edaspidi kavandatakse, toimuks nende ettevalmistamine koostöös kohaliku kogukonnaga. Orissaare ja Põide piirkonna elanikke kaasatakse piirkonda puudutavate oluliste lahenduste ja arendusplaanide kujundamisse võimalikult varases etapis, et kohalike inimeste teadmised, vajadused ja ettepanekud oleksid otsuste tegemisel arvesse võetud.

Lugupidamisega

(digitaalselt allkirjastatud)

Laura Heinsaar

abivallavanem vallavanema ülesannetes

Koopia: SA Eesti Koostöö Kogu - info@rahvaalgatus.ee

Aivar Rahno, vallasekretär, 452 5014
aivar.rahno@saaremaavald.ee